

Bolagsstyrnings- rapport

Folksam ömsesidig livförsäkring
2013

Folksam

Innehållsförteckning

Bolagsstyrning	
Styrelseordföranden om bolagsstyrning	3
Styrande regelverk	
Externa regler	4
Interna regler	4
Struktur bolagsstyrning	
Valberedning	5
Stämma	6
Styrelse och dess kommittéer	6
styrelsens arbete 2013	7
styrelsens arbetsfördelning	8
Uppgifter om styrelsens ledamöter	9
Kundombudsmannen	11
Externa revisorer	11
Internrevision	11
Verkställande direktör och koncernledning	11
operativ organisation	11
koncernledningens sammansättning	12
förändringar i koncernledningen per 20 januari 2014	13
uppgifter om Folksam Livs verkställande direktör	13
Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen	
Kontrollmiljö	14
Riskbedömning	14
Kontrollaktiviteter	15
Information och kommunikation	16
Uppföljning	16
Revisorns yttrande om bolagsstyrningsrapporten	18

Bolagsstyrning

Styrelseordföranden om bolagsstyrning

Under de år som jag varit ledamot (invald 1996) och styrelseordförande (2002-) har såväl de externa kraven som Folksam ömsesidig livförsäkrings egen ambitionsnivå avseende bolagsstyrning ökat betydligt. För att uppnå och ständigt utveckla en väl fungerande bolagsstyrning krävs det förutom en bra struktur också ett stort engagemang och samspel mellan styrelse och ledning. Det känner jag har varit en av styrkorna för vårt arbete med bolagsstyrning.

Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) är ett kundägt bolag inom Folksam ¹⁾. Att det är kundägt innebär att det inte finns några aktieägare. Det är istället försäkringstagarna som är bolagets ägare. Alla försäkringars grundidé är att dela risker. I Folksam delar vi också vinsten. Överskottet går tillbaka till våra kunder, dels via återinvestering i affären, dels via återbäring.

Bolagsstyrning handlar om att säkerställa att ett bolag sköts på ett för ägarna, det vill säga i vårt fall kunderna, så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med Folksams bolagsstyrning – förutom att den ska överensstämma med bolagets vision och etiska principer – är att säkerställa en bra avkastning för Folksams kunder.

Förutom att verka för en god intern bolagsstyrning agerar Folksam aktivt genom extern bolagsstyrning. Folksam påverkar, genom sina placeringar, bolag för att tillvarata kundernas gemensamma intressen i ägarfrågor. Folksam anser att en aktiv bolagsstyrning, såväl internt som externt, ger en ökad avkastning och bidrar till en långsiktigt god utveckling.

Styrelsen ansvarar ytterst för bolagets organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsen som ansvarar för bolagets interna styrning och kontroll och som ansvarar för att det finns en policy och en organisation för det operativa arbetet kring detta.

I denna rapport beskrivs de övergripande styrande regelverk vi har att följa samt den bolagsstyrningsstruktur vi arbetar utifrån. Styrelsens avlämnar i slutet en rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen.

Bolagsstyrningsrapporten lämnas som ett tillägg till årsredovisningen. Rapporten granskas av externa revisorer och ett yttrande från revisorn bifogas.

Nina
Jarlbäck
Styrelseordförande

Fotograf:
Håkan Andersson

¹⁾Folksam består av två koncerner med Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) och Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) som moderbolag

Styrande regelverk

Styrelsen är ytterst ansvarig för regel- efterlevnaden i bolaget. Det operativa ansvaret är delegerat till verkställande direktören.

Externa regler

Bolagsstyrningen i Folksam Liv baseras på lagstiftning (främst försäkringsrörelselagen), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt olika rekommendationer såsom Svensk kod för bolagsstyrning (koden).

Koden presenterades i december 2004 (reviderad 2010) och utgör basen för en ökad självreglering inom näringslivet och vänder sig i första hand till börsnoterade bolag.

Koden är i första hand skriven för aktiebolag, men är också relevant för bolag som Folksam med ett spritt ägar- och allmänintresse. Koden bygger på principen "följ eller förklara". Företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler, men ska då lämna förklaringar till avvikelserna.

Folksam tillämpar koden fullt ut från och med 2007 och några avvikelser förekommer inte.

Interna regler

Utöver de externa styrande regelverken finns ett åttiotal interna styrande regelverk som klassificeras som övergripande och som Folksam Liv har att förhålla sig till. Här avses de koncernövergripande regelverk som fastställts av Folksam Livs stämma, styrelse eller verkställande direktör.

Regelverken ska genomgå en årlig översyn och uppdateras löpande vid behov. En compliance officer finns utsedd för bolaget och ansvarar för det övergripande regelverksarbetet. Alla styrande regelverk har en utsedd regelverksägare och minst en regelverksspecialist.

Exempel på interna regelverk:

Bolagsordningen anger tillsammans med lagstiftningen verksamhetens ramar och ger en beskrivning av bolaget och hur det ska styras. Stämmans sammansättning samt ansvarighet framgår här. Beslut om ändring av bolagsordningen sker på stämman. Ett beslut att ändra bolagsordningen är, i enlighet med försäkringsrörelselagen, giltigt om två tredjedelar av samtliga röstande förenat sig om det.

I arbetsordning för styrelsen tydliggörs styrelsens respektive styrelseordförandens ansvar. Här finns även regler för styrelsens utskott, kring styrelsens sammanträden och styrelsens sammansättning.

Styrelsen beslutar även om instruktion för ansvar och befogenheter för verkställande direktör, policy för intern styrning och kontroll, riktlinjer för ledningsorganisation samt riktlinjer för hantering av intressekonflikter.

Bland övergripande regelverk som fastställs av styrelsen ingår även etiska regler, varumärkesstrategi, riktlinjer för konkurrensfrågor, policy om åtgärder mot penningtvätt, placeringsriktlinjer med flera.

Struktur bolagsstyrning

Bilden intill visar strukturen för de övergripande styrande organen i Folksam; stämman, styrelse och verkställande direktör/koncernchef.

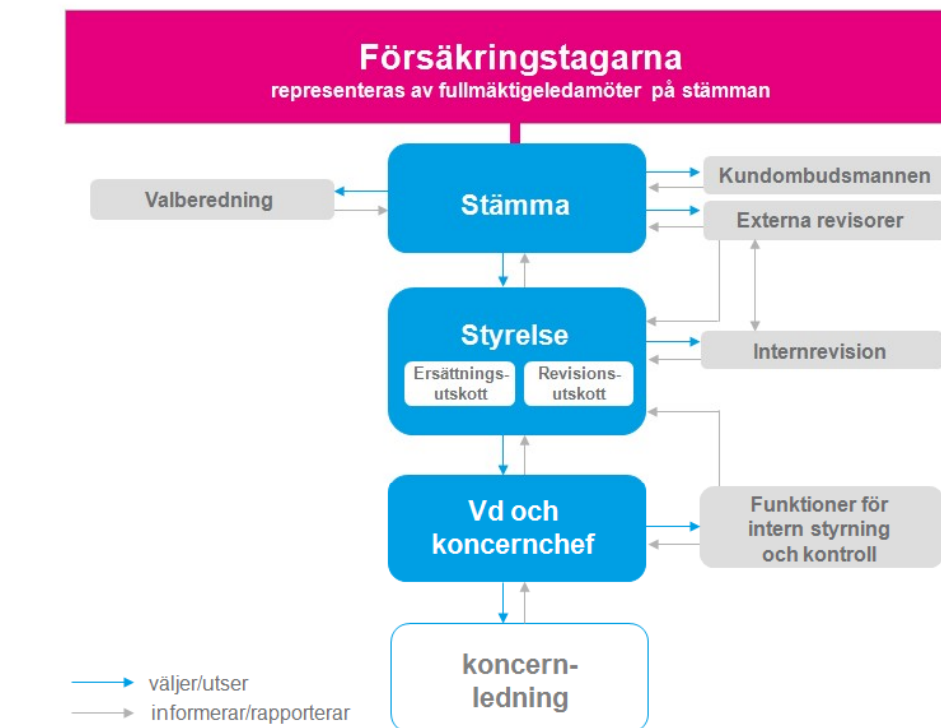
Eftersom Folksam Liv är ett kundägt bolag finns det inte några aktieägare. På stämman företräds kunderna av fullmäktigeledamöter. Folksam Liv tillämpar därför kodens bestämmelser om aktieägare på fullmäktigeledamöterna.

Valberedning

Valberedningen ska bestå av fyra ledamöter, vilka utses av ordinarie stämman för en mandatperiod på ett år. Dess sammansättning och ansvar regleras i en instruktion för valberedningen.

Valberedningens huvudsakliga uppgift är att utarbeta förslag till val av stämмоordförande, styrelseledamöter och styrelseordförande. Förslag ska även lämnas på val av valanordnare (med ansvar för direktval till stämman) revisorer, lekmannarevisorer och kundombudsman.

Vidare ska förslag lämnas på ersättningar till stämмоordförande, fullmäktigeledamöter, styrelsens ordförande och vice ordförande, styrelseledamöter, ledamöter i styrelsens utskott, valanordnare, revisorer och lekmannarevisorer.

Fullmäktigeledamöter och de organisationer som utser dessa får nominera styrelseledamöter till valberedningen. Information om detta finns på www.folksam.se

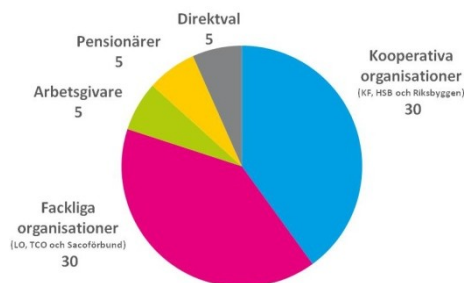
Valberedning vald fram till och med 2014 års stämman:
 Ylva Thörn, ordförande
 Mari Broman
 Lars Ericson
 Roger Mörtvik

Stämman

Folksam Livs högsta beslutande organ är stämman. Försäkringstagarnas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt utövas på stämman dels genom särskilt valda fullmäktigeledamöter (utsedda av organisationer som företräder försäkringstagarna) och dels genom direktvalda ledamöter valda av försäkringstagarna (där valet genomförs av särskilt utsedd valanordnare). Folksam Liv har totalt 75 fullmäktigeledamöter och mandatfördelningen baseras på antal försäkringstagare, premievolyms och strategisk betydelse för respektive kundgrupp och finns reglerad i bolagsordningen.

Enligt bolagsordningen ska ordinarie stämman hållas årligen under andra kalenderkvartalet. Under 2013 hölls stämman den 17 april i Stockholm. Stämman fastställer resultat- och balansräkningar, tar beslut om disposition av resultat samt beviljar styrelseledamöterna och verkställande direktör en ansvarsfrihet för verksamhetsårets förvaltning.

Stämman beslutar om val av styrelseledamöter, styrelseordförande samt revisorer. Stämman fastställer även arvoden för dessa. Principer för ersättning till och anställningsvillkor för verkställande direktören och koncernledningens övriga ledamöter fastställs också av stämman. Mer information om stämman finns på www.folksam.se

Styrelse och dess kommittéer

Styrelsens övergripande uppgift är att för kundernas räkning förvalta bolagets angelägenheter. Styrelsen ska ägna särskild uppmärksamhet åt att:

- * Fastställa övergripande mål och besluta om strategi för att nå målen
- * Fortlöpande utvärdera den operativa ledningen och vid behov tillsätta eller entlediga verkställande direktör
- * Se till att det finns effektiva system för uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning mot de fastställda målen
- * Se till att den externa informationsgivningen präglas av öppenhet och saklighet och har hög relevans för de målgrupper den riktar sig till
- * Se till att det finns en tillfredsställande kontroll av bolagets efterlevnad av lagar och andra regler som gäller för verksamheten

* Se till att erforderliga etiska riktlinjer fastställs för bolagets uppträdande

I ett kundägt bolag som Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder.

Folksam Livs styrelse har tolv ledamöter inklusive styrelseordförande. Härutöver utses arbetstagarrepresentanter. Information om styrelseledamöter valda av stämman 2013 framgår av sidorna 9-10.

I valberedningens arbete med förslag till styrelseledamöter beaktas den samlade kompetens och erfarenhet som svarar upp mot bolagets totala behov. För Folksam Liv ska styrelsen till exempel ha kompetens och erfarenhet inom områdena strategi, bolagsstyrning samt ekonomisk analys och styrning. Därutöver ska styrelsen besitta kunskap om och förståelse för områdena: den interna kontrollen, finansmarknaden, livförsäkringsverksamheten, samhälle och makroekonomi samt bolagets främsta kundgrupper.

Styrelsen fastställer årligen dels en arbetsordning, dels en så kallad strategisk dagordning. Syftet med dessa handlingar är att skapa ett effektivt styrelsearbete genom att bland annat bestämma när under året olika ämnesområden ska behandlas.

Styrelsens arbete 2013

Under året hölls nio styrelsemöten. Ledamöterna hade därutöver kontakter via e-post och telefon. Styrelsens utskott, revisionsutskottet och ersättningsutskottet, hade sex respektive fyra sammanträden under året. Utskottsledamöterna hade därutöver kontakter via e-post och telefon.

Inför varje sammanträde har styrelsen fått en skriftlig rapport av verkställande direktören, vilken behandlat viktigare händelser i Folksam, men också i branschen i övrigt.

I enlighet med en strategisk dagordning har styrelsen under året också behandlat bland annat följande: Kontinuerligt följt upp förverkligandet av ett antal strategiska mål, compliancerapporter, riskrapporter, aktuarierapporter, intern-revisionsrapporter, genomgång av dotter-bolagens verksamheter och ekonomier, omvärlds- och konkurrentanalyser, intresse-konflikter, fastställt ett återförsäkrings-program, fastställt ett belöningsprogram, följt upp kapitalförvaltningens verksamhet och resultat, sammanträffat med den externa revisorn Samt fått en fördjupad rapportering kring varumärke, kundnöjdhet samt medieuppföljning.

Den ekonomiska situationen har löpande följts upp genom bland annat verksamhetsplanering och prognosrapportering samt kvartals-, halvårs-, och helårsbokslut.

Närvaro på styrelsemöten samt styrelsens arbetsutskott 2013

Namn	Funktion i styrelsen	Styrelsemöte ¹⁾	Ersättningsutskott ²⁾	Revisionsutskott
Nina Jarlbäck	ordförande	9 av 9	-	-
Eva-Lis Sirén ³⁾	vice ordförande	5 av 9	4 av 4	-
Göran Arrius ⁵⁾	ledamot	5 av 6	-	-
Johnny Capor ^{8) 11)}	ledamot	9 av 9	-	6 av 6
Sune Dahlqvist	ledamot	9 av 9	-	-
Thomas Eriksson ⁶⁾	ledamot	3 av 3	-	-
Susanna Gideonsson	ledamot	9 av 9	-	-
Maj-Britt Johansson-Lindfors	ledamot	9 av 9	-	-
Martin Linder ^{5) 10)}	ledamot	5 av 6	-	1 av 3
Anita Modin ⁶⁾	ledamot	3 av 3	-	-
Sture Nordh ^{4) 6)}	ledamot	3 av 3	-	-
Annelie Nordström ⁵⁾	ledamot	3 av 6	-	-
Kristina Persson ⁵⁾	ledamot	3 av 6	-	-
Jan Rudén ^{4) 10)}	ledamot	8 av 9	-	3 av 3
Sam Sandberg ⁵⁾	ledamot	6 av 6	-	-
Hans Tilly ^{6) 13)}	ledamot	3 av 3	1 av 1	-
Eva Quist ⁶⁾	ledamot	3 av 3	-	-
Kjell Ahlberg ^{6) 9) 14)}	suppleant	2 av 3	-	3 av 3
Dag Andersson ^{11) 14)}	suppleant	3 av 3	-	3 av 3
Doris Forsell Gustafsson ¹⁴⁾	suppleant	2 av 3	-	-
Göran Lindblå ^{7) 15)}	-	-	4 av 4	-
Ella Niia ^{12) 15)}	-	-	3 av 3	-

1) Totalt 7 ordinarie möten (varav konstituerande möte i april) samt 2 extrainkallade möten

2) Gemensamt för Folksam Liv och Folksam Sak

3) Vice styrelseordförande samt ledamot i ersättningsutskottet

4) Vice ordförande till och med april 2013

5) Invald i april 2013

6) Avgick i april 2013

7) Ordförande i Ersättningsutskottet

8) Ordförande i Revisionsutskottet från och med april 2013

9) Ordförande i Revisionsutskottet till och med april 2013

10) Ledamot i Revisionsutskottet från och med april 2013

11) Ledamot i Revisionsutskottet till och med april 2013

12) Ledamot i Ersättningsutskottet från och med april 2013

13) Ledamot i Ersättningsutskottet till och med april 2013

14) Enligt beslut på stämman 2013 togs styrelsesuppleanter bort

15) Styrelseledamot i Folksam Sak

Av Folskams styrande regelverk är ett 30-tal fastställda av styrelsen i Folksam Liv. Under året har styrelsen gått igenom dessa och vid behov reviderat respektive regelverk. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

I syfte att få tillfälle att diskutera strategiska och framåtblickande frågor mer ingående genomför styrelsen årligen ett tvådagars-seminarium. Teman som behandlades på årets seminarium var omvärldsanalys, trender, välfärdstendens, strategiska inriktningar, utmaningar och kritiska aktiviteter, översyn finansiella mål med mera.

På samtliga ordinarie styrelsemöten finns även tid avsatt för fördjupning. Det kan dels utgöras av de fasta temaområden som styrelserna fastställt och dels av ad-hoc-anmälda fördjupningsfrågor under året.

Årligen hålls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter i moderbolagen samt i försäkringsdotterbolag under Finansinspektionens tillsyn. Utbildningen hölls vid två tillfällen. Även nyvalda verkställande direktörer i bolagen bjöds in.

Styrelsen genomförde under året en styrelseutvärdering (i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning).

Styrelsens arbetsfördelning

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska en bolagsstyrningsrapport innehålla uppgifter om det finns, alternativt saknas, en särskild arbetsfördelning i styrelsen. Folksam Livs styrelse har utsett ett revisionsutskott och, tillsammans med Folksam Saks styrelse, ett ersättningsutskott.

Revisionsutskottets huvudsyfte är att bistå styrelsen i att fullgöra dess skyldigheter och ansvar för den finansiella rapporteringen samt den interna styrningen och kontrollen för moderbolaget samt för dotterbolagen.

Utskottets uppgifter är bland annat att utvärdera:

- * Bolagets redovisningsprinciper
- * Kvaliteten på bolagets finansiella rapportering
- * Den interna styrningen och kontrollen
- * Väsentliga risker
- * Den interna revisionsprocessen
- * Internrevisionens revisionsplan och bemanning
- * Kvalité och kostnad för den externa revisionen.

Utskottet fastställer också, för styrelsens räkning, internrevisionens budget. Utskottet rapporterar kontinuerligt, både muntligt och skriftligt, sin verksamhet till styrelsen.

Revisionsutskottets ledamöter är från och med konstituerande mötet i april: Johnny Capor (utskottets ordförande), Martin Linder och Jan Rudén. Till mötena kallas externrevisorn, internrevisionschefen samt ekonomidirektören. Även chefen för Risk- och Compliance deltar.

Folksam Livs styrelse har ett, med Folksam Saks styrelse gemensamt, ersättningsutskott med ledamöter från båda bolagens styrelser.

Ersättningsutskottets huvuduppgifter är att utarbeta principer för ersättning och anställningsvillkor för koncernchefen och övriga koncernledningsledamöter. Principerna fastställs av styrelserna och godkänns därefter av stämmorna. Utskottet ska, mot bakgrund av dessa principer, även lämna förslag till respektive styrelse på ersättning till koncernchefen och övriga koncernledningsledamöter. Koncernchefen kan även konsultera utskottet i frågor som rör annan medarbetares ersättningsförmåner. Ersättningsutskottet beslutar också om ersättning för chefen för internrevisionen.

Ersättningsutskottets ledamöter är Göran Lindblå (utskottets ordförande och styrelseledamot i Folksam Sak), Ella Niia (styrelseledamot i Folksam Sak) och Eva-Lis Sirén (styrelseledamot i Folksam Liv).

Uppgifter om styrelsens ledamöter valda vid stämman 2013 (per februari 2014)

Nina Jarlbäck

Styrelseordförande

Invald 1996 (ordf. 2002)
Född 1946

Styrelseordförande Konsumentföreningen Svea

* Styrelseordförande We Effect * Styrelseordförande Vi-skogen * Styrelseledamot Riksbyggen

Bakgrund:

* Styrelseordförande Kooperativa Förbundet
* Styrelseledamot KF Invest * Statliga uppdrag * Kommunalråd * Affärsbiträde

Göran Arrius

Styrelseledamot

Invald 2013
Född 1959

Ordförande Saco samt ordförande Brysselkontoret

* Styrelseordförande Akademikernas a-kassa (AEA)
* Styrelseordförande Folk och Försvar * Ledamot Rikskommittén Sveriges Nationaldag * Representant (huvudman) Kungafonden * Ledamot första AP-fonden * Ledamot av Försvarsunderrättelse-domstolen (FUD)

Bakgrund:

* Styrelseledamot SACO * Ordförande Jusek
* Ordförande Juseks sektion för Bank och Försäkring
* Ordförande Sacoföreningen i SEB, arbetstagarrepresentant i styrelsen för Skandinaviska Enskilda Banken * SEB Trygg Liv – produktspecialist tjänstepension resp. chef TryggPlan administration
* Trygg Hansa – personalkonsult, utbildningsansvarig, försäljningschef, produktspecialist/säljstöd, livsäljare * Officersexamen Kungliga Sjökrigsskolan
* Examen Militärhögskolan * Diplomerad IFU livförsäkring * Ledarutbildningar internt SEB

Eva-Lis Sirén

Vice styrelseordförande

Invald 2007
Född 1954

Förbundsordförande Lärarförbundet

* Vice ordförande i Education International
* Styrelseledamot Nordiska Lärarorganisationernas samråd * Vice styrelseordförande TCO * Ledamot av regeringens jämställdhetsråd * Styrelseledamot Offentliganställdas förhandlingsråd och Arbetsutskott * Styrelseledamot Lärarnas Samverkansråd * Ledamot i Folksamns Ersättningsutskott * Ledamot styrelsen Högskolan Väst

Bakgrund:

* Studentexamen * Lärarexamen Karlstad Universitet
* Lärare i grundskolan * Internationella samt nationella uppdrag för Lärarförbundet

Sune Dahlqvist

Styrelseledamot

Invald 2006
Född 1948

Styrelseordförande i Konsumentföreningen Stockholm

* Styrelseledamot Atrium Ljungberg AB * Styrelseledamot Kooperativa Förbundet * Ledamot Kooperativa Förbundets revisionsutskott * Styrelseordförande i fastighetsbolaget Folkets Hus i Åkersberga

Bakgrund:

* Pensionär * Intern konsult, Förhandlingschef respektive Förhandlingsombudsman Hyresgästföreningen Stockholm * Instrukör Unga Örnar
* LO:s folkhögskola

Johnny Capor

Styrelseledamot

Invald 2010
Född 1966

Ekonomi- och finansdirektör Kooperativa Förbundet

* tf vd Coop Butiker och Stormarknader AB
* Ordförande i Folksam Livs Revisionsutskott
* Ledamot i Verksamhetskommittén för Folksam kooperativa tjänstepensioner

Bakgrund:

* MBA Corporate Finance, BSc Innovation Engineering & Economics * Anställd i Kooperativa Förbundet * Chef Norden och Corporate Finance Libertas Capital i London * Vd Possio AB, verksam inom Price Waterhouse Corporate Finance, Stockholm och London * Styrelseledamot Folksam ömsesidig livförsäkring

Susanna Gideonsson

Styrelseledamot

Invald 2006
Född 1963

Första vice ordförande Handelsanställdas Förbund

* First vice president UNI Global Commerce
* Ledamot UNI Women Europa * Ledamot i TSLs styrelse, Kapitalutskott och Revisionsutskott
* Ledamot i Kompetensutvecklingsstiftelsen KFO Handels * Vice ordförande Handels Yrkesnämnd
* Ledamot i Nordiska Handels * Ledamot i Nordiska Samarbetskommittén * Ledamot i Trygghetsfonderna; AFO, ABF, KFO Tjänstemän, KFO arbetare * Vice ordförande Handels a-kassa * Styrelseledamot LO – TCO Rättsskydd, Prevent och TSL * Nämndeman Arbetsdomstolen * Diverse fackliga uppdrag via Handelsanställdas Förbund

Bakgrund:

* Handels ombudsmannautbildning * Vårdbiträdesutbildning * Chef Studie- och informationsenheten Handelsanställdas Förbund * Förste ombudsman Handels avd .22 Söderhamn * Förste ombudsman Handels avd .28 Luleå * Distriktsombudsman SSU
* Vårdbiträde

Uppgifter om styrelsens ledamöter valda vid stämman 2013 (per februari 2014)

Maj-Britt Johansson-Lindfors

Styrelseledamot

Invald 2008
Född 1950

Styrelseordförande Coop Nord

* Styrelseledamot i Kooperativa Förbundet
* Ordförande KF:s revisionsutskott

Bakgrund:

* Ekonomie doktor * Forskningsassistent och universitetslektor vid Handelshögskolan, Umeå universitet (USBE – Umeå School of Business)
* Chef för Ledarskapsakademien, USBE * Chef för enheten för Internationellt samarbete vid Umeå Universitet * Vice ordförande Kooperativa förbundet * Styrelseledamot KF Invest

Kristina Persson

Styrelseledamot

Invald 2013
Född 1945

Styrelseordförande tankesmedjan Global Utmaning

* Styrelseledamot i UR – Utbildningsradion
* Styrelseledamot antroposofiska vårdhemmet Margaretgården i Jämtland * Grundare och styrelseledamot i Frejas fond, Östersund/Stockholm
* Ledamot Eko-bankens fullmäktige * Senior Advisor till tankesmedjan EPC (European Policy Center) i Bryssel

Bakgrund:

* Civilekonom Handelshögskolan Stockholm * UDs aspirantutbildning * Regeringskansliet * Ekonom och utredare inom svensk och nordisk fackföreningsrörelse (bl.a. TCO) * Riksdagsledamot socialdemokraterna * Ledamot av Europa-parlamentet * Landshövding i Jämtlands län * Vice riksbankschef * Grundare tankesmedjan Global Utmaning

Martin Linder

Styrelseledamot

Invald 2013
Född 1973

Andre vice ordförande Unionen

* Ledamot Industrianställda i Norden * Ledamot i Handels utvecklingsråd * Styrelseledamot PTK
* Styrelseledamot AFA Trygghetsförsäkring
* Styrelseledamot Prevent * Ledamot Folksam Livs Revisionsutskott

Bakgrund:

* Marknadsekonom IHM Business School * IT-tekniker Volvo IT * Ordförande Sif/Unionen/PTK inom Volvokoncernen * Ledamot bolagsstyrelsen Volvo IT AB * Ledamot Unionens Förbundsstyrelse * Styrelseledamot Folksam ömsesidig sakförsäkring * Styrelseledamot AB Volvo koncernstyrelse

Jan Rudén

Styrelseledamot

Invald 2003
Född 1951

Förbundsordförande SEKO (Facket för Service och Kommunikation)

* Styrelseledamot LO * Ledamot i Socialdemokraternas partistyrelse * Ordförande SEKO:s A-kassestyrelse * Ledamot Folksam Livs Revisionsutskott * Styrelseledamot EBTF (Europeiska Bygg- och Träarbetarefederationen) * Ordförande Gullholmsbaden

Bakgrund:

* Gymnasieutbildning Driftteknik * Ombudsman SEKO * Kontrollrumstekniker Vattenfall * Bolagsstyrelseutbildning i LO * Ledarutbildning Vattenfall * Ledamot i Vattenfalls koncernstyrelse

Annelie Nordström

Styrelseledamot

Invald 2013
Född 1956

Ordförande Svenska Kommunalarbetareförbundet

* Styrelseledamot LO * Styrelseledamot PSI * Styrelseledamot EPSU

Bakgrund:

* Gymnasium Vårdlinje Gren för Barn och Ungdom
* LO:s Ombudsmannautbildning * Barnskötare
* Ombudsman Kommunals Förbundskontor * Politiskt sakkunnig Utbildningsdepartementet * Personalchef Vilhelmina Kommun * Heltidsarvoderad landstingspolitiker * Styrelseledamot Sparbanken Södra Lappland * Ordförande Länshälsan Västerbotten AB
* Styrelseledamot Vårdalstiftelsen * Styrelseledamot i Länsstyrelsen Västerbotten * Ordförande i regeringens delegation prioriteringar i vården * Kommunalråd * Enhetschef Kommunal * Styrelseledamot Folksam ömsesidig sakförsäkring

Sam Sandberg

Styrelseledamot

Invald 2013
Född 1942

Ordförande Svenska KommunalPensionärernas Förbund

* Ledamot i regeringens pensionärskommitté
* SKPF:s representant i socialstyrelsens äldreråd
* SKPF:s representant i NTF

Bakgrund:

* Ombudsman inom Kommunal (försäkringar och pensioner) * Sammankallande i SKPF försäkringskommitté

Kundombudsmannen

En kund som är missnöjd med Folksams beslut i ett försäkrings-, sparande- eller skadeärende ska ha tillgång till ett snabbt, enkelt och kostnadsfritt omprövningsförfarande. Kundombudsmannen inom Folksam är fristående från Folksams företagsledning och ska verka för att kundens ärende behandlas snabbt och rättvist. Verksamheten beskrivs i Kundombudsmannens instruktion som fastställs av stämman. Rapportering sker direkt till stämman.

Anna-Karin Baltzari Danfors har av stämman 2013 valts till kundombudsman.

Externa revisorer

I enlighet med bolagsordningen ska stämman utse en auktoriserad revisor för granskning av årsredovisning och räkenskaper samt verkställande direktörens förvaltning. För granskning av bolagets verksamhet och interna kontroll utses även tre lekmannarevisorer. Mandatperioden är för samtliga ett år.

Stämman har valt Magnus Ripa, auktoriserad revisor KPMG, till bolagets revisor. Därutöver de tre lekmannarevisorererna Hans Eklund, Michael Nyqvist och Shoshana Kushner.

Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektiv gransknings- och rådgivningsverksamhet med uppgift att tillföra värde och förbättra verksamheten i organisationen. Enheten hjälper organisationen att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera och kvalitetssäkra lednings- och styrningsprocesser inklusive riskhantering.

Internrevisionen är direkt underställd styrelsen och helt fristående från den verksamhet som ska granskas. Funktionens oberoende innebär att den inte deltar i den operativa verksamheten eller är involverad i det löpande arbetet med internkontroll.

Internrevisionens arbete ska bedrivas enligt god sed för internrevision som framgår av internationella standards, International Professional Practices Framework (IPPF). En instruktion för Internrevisionen som fastställs av styrelsen reglerar dess uppdrag.

Inger Rost är internrevisionschef i Folksam Liv.

Verkställande direktör och koncernledning

Folksam Livs verkställande direktör, som också är koncernchef för hela Folksam, är direkt underställd styrelsen. Verkställande direktören svarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. En skriftlig instruktion som styrelsen fastställer reglerar det ansvar och de befogenheter som gäller för verkställande direktören.

Från och med 1 september 2013 är Jens Henriksson Folksam Livs verkställande direktör. Uppgifter om honom framgår på sidan 13. Fram till och med 31 augusti 2013 var det Anders Sundström som hade denna roll.

Operativ organisation

Verkställande direktören utser en koncernledning som ansvarar för olika delar av verksamheten (se sid 12).

I och med att Folksam har en gemensam operativ organisation är vissa funktioner gemensamma med andra bolag inom Folksam.

Folksams affärsverksamhet är organiserad i tre affärsområden vilka omfattar produkter inom moderbolagen; Privat affär, Partneraffär och Kollektivavtalad affär. Affärssegmenten inkluderar utöver respektive affärsområde även dotterföretag. Dessutom finns sju gemensamma enheter.

Affärsområde Privat ansvarar för Folksams affärer inom den privata marknaden för individuell försäkring och pensions-sparande. Ansvar avser både liv- och skadeförsäkring under varumärket Folksam och all verksamhet som relaterar till försäljning och kundservice gentemot privatpersoner.

Affärsområde Partner ansvarar för Folksams affär mot partner- och organisationskunder. Här ingår grupp-försäkringsaffären och företagsförsäkring. Affären avser såväl skadeförsäkring som personförsäkring och sparande.

Affärsområde Kollektivavtalad affär ansvarar för Folksams affär mot kollektivavtalsparterna på svensk arbetsmarknad. Här ingår grupp-försäkringsaffären och företagsförsäkring. Affären avser såväl skadeförsäkring som personförsäkring och sparande.

I "Ansvarsområden inom Folksam" tydliggörs det ansvar som respektive enhet (affärsområden och centrala enheter) har. Här framgår även ansvaret för affärssegmenten samt ägaransvaret för dotterbolagen. För respektive dotterföretag finns ett ägardirektiv formulerat som anger i vilken riktning ägaren önskar att bolaget ska styras och ledas.

Koncernledningens sammansättning (per februari 2014)

Jens Henriksson
vd och koncernchef
from. 1 sept 2013

Pia Carlsson Thörnqvist
Kommunikationsdirektör
i denna befattning sedan 2008

Torbjörn Eckerdal
chef affärsområde Privat
i denna befattning sedan 2008

Daniel Eriksson
chef Produkt
i denna befattning sedan 2008

Gunnar Fröderberg
chef IT
i denna befattning sedan 2008

Catrina Ingelstam
Ekonomidirektör (CFO)
i denna befattning sedan 2009

Tomas Norderheim
chef Vd-staben
i denna befattning sedan 1998

Harriet Pontán
chef HR
i denna befattning sedan 2005

Elisabeth Sasse
chef affärsområde Partner
i denna befattning sedan 20 jan. 2014
under 2013 chef för affärsområde Kollektivavtalad affär

Lars-Åke Vikberg
chef Kollektivavtalad affär
i denna befattning sedan 20 jan. 2014

AnnKristine Wuopio-Mogestedt
chef Skador
i denna befattning sedan 2008

Förändringar i koncernledningen per 20 januari 2014

Elisabeth Sasse utsågs till chef för affärsområdet Partner (tidigare chef för Kollektivavtalad affär).

Lars-Åke Vikberg utsågs till chef för affärsområdet Kollektivavtalad affär (samt kvarstår som verkställande direktör för KPA Pension)

Tidigare chefen för affärsområde Partner, Stefan Holm, utsågs till verkställande direktör för dotterbolaget Folksam Fondförsäkring.

Uppgifter om Folksam Livs verkställande direktör

Jens Henriksson
född 1967

Nuvarande anställning

Verkställande direktör och koncernchef i Folksam, från och med 1 september 2013

Tidigare anställningar

2010-2013 NASDAQ OMX

Verkställande direktör och börschef NASDAQ OMX Stockholm AB

2010 Swedbank

Global Head Bank Relations

2008-2010 Internationella Valutafonden (IMF)

Exekutiv direktör och styrelseledamot, Washington, DC

2007 Bruegel

Senior Policy Fellow, Bryssel

1994-2006 Finansdepartementet

Statssekreterare för ekonomisk politik och internationella frågor (2002-2006)
Planeringschef (1998-2002)
Politiskt sakkunnig (1994-1998)

1993-1994 Arbetet

Ledarskribent

Nuvarande uppdrag

Styrelseledamot SIFR, Swedish Institute for Financial Research
Styrelseledamot Svensk Försäkring

Tidigare uppdrag

2010-2013 Svenska Dagbladet, kolumnist
2006 Svenska Spel AB, styrelseledamot
2006 Fokus, kolumnist
2004-2006 European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) och IMF, Alternate Governor Sweden
2004-2006 OECD, medlem Working Party 3
2002-2006 EU Economic and Financial Committee (EFK), medlem

Utbildning

Fil. lic. nationalekonomi

Stockholms Universitet 2012

Civilekonom

Lunds Universitet 1993

Civilingenjör i elektroteknik och reglerteknik

Lunds Tekniska högskola 1992

Aktieinnehav i företag som Folksam har betydande affärsförbindelser med

Inga

Styrelsens rapport om intern kontroll

avseende den finansiella rapporteringen 2013

Rapporten är inte en del av den formella årsredovisningen men har granskats av bolagets revisorer. Rapporten inskränker sig till att enbart beskriva hur den interna kontrollen är organiserad, utan att göra något uttalande om hur väl den fungerat.

Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen är en process som involverar styrelsen, bolagsledningen och personalen. Syftet med processen är att säkerställa efterlevnad av externa och interna regelverk för intern kontroll, vilka finns uttryckta i policyer antagna av styrelsen.

Den interna kontrollen beskrivs vanligen enligt ett etablerat ramverk framtaget av *Committee of Sponsoring Organizations (COSO)* och fördelas på fem områden. Dessa områden beskrivs nedan och omfattar kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation, samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen och är central för hur risker fångas upp och hanteras baserat på styrelsens och ledningens signaler till verksamheten.

Utgångspunkten för detta sker i Folksams värdegrund. Som kundägt bolag är drivkraften att maximera kundnyttan.

Styrelsen fastställer den övergripande organisationen, finansiella mål för verksamheten och utvärderar verkställande direktörens och ledningens prestationer och resultat. Styrelsen arbetar utifrån en fastställd strategisk dagordning.

Styrelsen har utsett ett revisionsutskott (sid 8). Internrevision (sid 11) är en oberoende granskningsfunktion vars chef rapporterar direkt till styrelsen. Det finns också lekmannarevisorer (sid 11) som granskar att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Verkställande direktören fastställer riktlinjer för den interna styrningen och kontrollen inom de ramar som styrelsen beslutat. Varje chef i Folksam svarar inom sitt ansvarsområde för den interna styrningen och kontrollen.

En särskild riktlinje finns för den oberoende risk- och compliancefunktionen (regelefterlevnad). Funktionen är direkt underställd verkställande direktören och har bland annat till uppgift att **följa** upp regelefterlevnaden.

Koncernchefaktuarien samordnar, följer upp övergripande aktuariella frågor och bistår koncernchefen i hanteringen av dessa. Koncernchefaktuarien bevakar också företagets och försäkringstagarnas ekonomiska intressen samt är representant i forum där ett koncernperspektiv behövs.

Policyer och riktlinjer förutsätter effektiv uppföljning av hur de efterlevs, se vidare under rubriken "Uppföljning".

Riskbedömning

Utöver kontrollmiljö utgör riskbedömning en del av den interna kontrollen för den finansiella rapporteringen. Samtliga risker påverkar den finansiella rapporteringen, antingen direkt genom påverkan på resultat och solvenskapital eller indirekt, genom att upplysningar ska lämnas.

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsföretag. Riskerna och de beslut som tas för att hantera dem påverkar bolagets ekonomiska ställning och förmåga att nå företagets mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut om risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna försäkrings- och sparandelösningar som ger kunderna trygghet.

Risker som däremot innebär att Folksam inte kan efterleva lagar och förordningar ska undvikas. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv.

Som stöd för riskhanteringen finns interna regelverk såsom policyer, riktlinjer och instruktioner för exempelvis att hantera risker vid tecknande av försäkring, beräkna avsättning för åtaganden, placeringar och hantering av verksamhetsrisker.

Folksams riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen. Riskhanteringsprocessen utgör ett stöd i avvägningen mellan risktagande och möjlighet att nå uppsatta mål och är därmed en viktig del av den övergripande riskhanteringen.

Riskhanteringsprocessen innebär

- att risker identifieras, värderas och åtgärdas
- att policyer, riktlinjer och instruktioner (som berör riskhantering) är upprättade och efterlevs
- att kontroller genomförs och dokumenteras, samt
- att uppföljning genomförs och rapporteras.

Som stöd för identifiering, riskbedömning och hantering av risker finns ett incidenthanteringssystem samt en självutvärderingsrutin. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen genomförs självutvärdering av risker, per bolag, affärsområde och enhet. Risker identifieras utifrån affärsplaner, verksamhetsmål, ansvarsområden och de arbetsuppgifter respektive organisatorisk enhet ansvarar för. Självutvärdering av risker innebär att en bedömning görs av vilken påverkan en identifierad risk kan få, sannolikheten för att den ska inträffa och vilka åtgärder som behöver vidtas för att hantera risken.

Samtliga identifierade risker tilldelas riskägare och åtgärdsplaner tas fram för att hantera och förebygga riskerna. Åtgärderna kan i de flesta fall likställas med kontrollaktiviteter med syfte att exempelvis säkerställa att regelverk och avtal följs eller att förbättra processer och rutiner.

Ytterligare upplysningar om Folksam Livs riskhantering redovisas under not 2 i årsredovisningen.

Kontrollaktiviteter

Kontrollrutiner finns inbyggda i processen för framtagande av finansiella rapporter. Samlade instruktioner ger vägledning för hanteringen från enskild transaktion till koncernbokslut, finansiella rapporter samt andra externa och interna rapporter. Instruktioner och kodplan finns tillgängliga på intranätet för de enheter som behöver information.

Folksam har olika kontrollaktiviteter beroende på vad som avses att kontrolleras. Ekonomi- och finansservice ansvarar för upprättande av bokslut och finansiella rapporter, myndighetsrapportering och annan extern/intern finansiell rapportering. Såväl manuella som maskinella avstämningar av huvudbok utförs mot försäkringssystem, externa konton och andra sidoordnade register och underlag. Skatteberäkningar samt uppföljning, analys och prognoser utgör andra kontrollaktiviteter.

Enheten ansvarar vidare för redovisningsprinciper och att upprätthålla relevanta instruktioner som t.ex. för värdering av tillgångar och kontrollrutiner för den finansiella rapporteringen, sådana är t.ex. riktlinjer för driftskostnader, attestinstruktioner, fullmakter till bankkonton, rutiner för värderingskontroller och godkännanden av leveranser av data.

Ansvarig aktuarie ansvarar för värderingen av försäkringsåtagandena och arbetar fram och föreslår förändringar i försäkringstekniska riktlinjer, teckningsriktlinjer tillsammans med affärsansvariga samt i reservsättningsinstruktionen.

Vid sammanställning av de finansiella rapporterna hämtas data från ett antal olika IT-system och aggregeras, det förutsätter kontroller inom respektive system och vid sammanläggning av data. Ytterligare aspekter är vikten av hög tillgänglighet för att kunna leverera rapporter i tid, andra kontrollaspekter är reglering av behörigheter och spårbarhet i systemen av vem som utfört olika aktiviteter.

Andra väsentliga kontrollaktiviteter är de som utförs avseende försäkringsersättningar, inköp och utbetalningar av driftskostnader och som har särskilda rutiner som till exempel dualitetsprincipen, kontroll av större belopp samt slumpvisa kontroller.

Information och kommunikation

Ändamålsenlig extern och intern kommunikation är en förutsättning för att uppnå effektiv intern kontroll.

För att säkerställa en effektiv och korrekt informationsgivning krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och utbyter relevant och väsentlig information såväl inom enheterna som till och från ledning och styrelse. Det interna regelverket i form av policyer, riktlinjer och instruktioner avseende den finansiella processen kommuniceras mellan ledning och personal via regelbundna möten, intranät och e-post.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten avseende internkontrollaspekter i den finansiella rapporteringen via revisionsutskottet, där även aktuella redovisningsprinciper behandlas. Folksam har under året följt upp tillämpningen av och kunskapen om aktuella regelverk genom en fördjupad regelverksutbildning.

Regelverksutbildningen innebär i korthet att alla enheter årligen säkerställer att ett urval styrande interna regelverk är implementerade och att det finns en fungerande förvaltning av dessa styrdokument. Målsättningen är att kontrollera verklig regel efterlevnad, det vill säga att inte endast se till att de aktuella styrdokumenterna har kommunicerats, utan även att regelverken har tillämpats i praktiken.

För att säkerställa att den externa informationsgivningen blir korrekt och fullständig finns en policy för massmedia-kontakter. Massmedia ska använda Folksam som en kunnig och pålitlig nyhets- och kunskapskälla inom försäkring och sparande. Folksams publicitet ska stärka bolagets varumärkesprofil.

Folksam publicerar bokslut fyra gånger per år. Revisorerna granskar helårs- samt halvårsbokslut där granskning av halvårsbokslutet utgör en översiktlig granskning.

Uppföljning

Uppföljning behöver göras för att säkerställa att den av styrelse och ledning beslutade interna kontrollen fungerar. Om brister föreligger i den interna kontrollen kan det behöva kommuniceras i de finansiella rapporterna. Uppföljning och rapportering sker både till styrelse och ledning samt till ansvariga för risken/kontrollen i organisationen.

På årets sista styrelsemöte fastställs en strategisk dagordning vilken omfattar de regelbundna ärenden som planeras för det kommande styrelseåret. Dessutom beslutas det kommande årets teman, där möjlighet ges till fördjupning inom en avsatt tid på agendan.

Övergripande verksamhetsuppföljning sker huvudsakligen genom ekonomiska översikter, så kallade instrumentpaneler, kompletterade med verkställande direktörens kommentarer. Instrumentpanelerna ger en samlad bild över såväl verksamhetsuppföljning som uppföljning av internkontroll och rapporteras löpande till styrelse och koncernledning. Verksamhetsuppföljning sker mot såväl kortsiktiga som långsiktiga mål. Folksams fem fokusområden; Upplevd kundnytta, Bättre än konkurrenterna, Växa av egen kraft, Ansvarsfull påverkan samt Attraktiv arbetsgivare följs kontinuerligt upp genom fastställda måttal inom respektive område.

Uppföljning av att den interna kontrollen efterlevs görs av oberoende funktioner, såsom koncernchefaktuarier och risk- och compliance (regelefterlevnad), samt av enheter ute i organisationen. Om överträdelse skett av policyer eller riktlinjer eller att andra väsentliga händelser identifierats avseende den interna kontrollen, sker rapportering till verkställande direktören, koncernledning och styrelse.

Processen för framtagande och rapportering av finansiell information granskas årligen av de externa revisorerna, vilka löpande rapporterar till revisionsutskottet samt en gång per år avrapporterar till styrelsen. Till stämman sker avrapportering genom avlämnande av revisionsberättelsen. De externa revisorerna har till uppgift att utföra lagstadgad revision. Uppdragets omfattning innebär bland annat att granska styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, däribland granskning av att styrelsen fullgör det ansvar som åligger den enligt försäkringsrörelselagen, inklusive granskning av den interna kontrollen.

Folksams internrevision utgör en oberoende intern granskningsfunktion direkt underställd styrelsen. Rapportering sker till styrelse, revisionsutskott och vd. Arbetet regleras av en instruktion för internrevisionen fastställd av styrelse och granskningen genomförs utifrån årliga revisionsplaner vilka beslutas av styrelsen.

Revisionsutskottets huvuduppgifter är att bistå styrelsen med att fullgöra dess skyldigheter vad gäller den finansiella rapporteringen samt den interna styrningen och kontrollen för moder- och dotterbolagen, uppföljning görs bland annat av synpunkter från revisorer.

Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten

Till årsstämman i Folksam ömsesidig livförsäkring

Org nr 502006 -1585

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för år 2013 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Jag har läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och min kunskap om bolaget och koncernen anser jag att jag har tillräcklig grund för mina uttalanden. Detta innebär att min lagstadgade genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Jag anser att en bolagsstyrningsrapport har upprättats, och att dess lagstadgade information är förenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen.

Stockholm den 17 mars 2014

Magnus Ripa
Auktoriserad revisor